

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců: JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **P. G. H., nar. X., státní příslušnost X.**, neznámého pobytu, zastoupen N. T. T. H., nar. X., zákonným zástupcem - matkou, zastoupen Mgr. Markem Sedlákem, advokátem v Brně, Příkop 8, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Praha 1, Loretánské nám. 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 7. 6. 2016, č. j. 304618/2016-KKM,

T a k t o:

- I. **Rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 7. 6. 2016, č. j. 304618/2016-KKM, a rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 15. 4. 2016, č. j. 462/2016-HANOI, jsou nicotná.**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11.228 Kč k rukám zástupce Mgr. Marka Sedláka, advokáta, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se včas podanou žalobou dne 8. 7. 2016 domáhal u Městského soudu v Praze zrušení rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 7. 6. 2016, č. j. 304618/2016-KKM, kterým byl zamítnut jeho rozklad proti usnesení o zastavení věci vydanému Velvyslanectvím České republiky v Hanoji dne 15. 4. 2016, č. j. 462/2016-HANOI.

Žalobce uváděl, že dne 16. 2. 2016 podal v zastoupení matkou na velvyslanectví České republiky v Hanoji, (dále jen „ZÚ Hanoj“), žádost o povolení k trvalému pobytu, která je spojena se žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání podle § 169 odst. 14 zákona č.

326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále „zákon o pobytu cizinců“). V žádosti uváděl, že je vzhledem svému věku závislý na své matce, které byl povolen dlouhodobý pobyt na území České republiky.

Nicméně ZÚ Hanoj usnesením o zastavení věci ze dne 15. 4. 2016, č. j. 462/2016-HANOI, řízení o žádosti nezletilého P. G. H., nar. X., o povolení k trvalému pobytu, která je spojena se žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání podle § 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců, podle § 66 odst. 1 písm. g) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), pro zjevnou bezpředmětnost zastavil.

Žalobce toto usnesení o zastavení věci napadnul rozkladem, o němž bylo žalobou napadeným rozhodnutím ministra zahraničních věcí ze dne 7. 6. 2016, č. j. 304618/2016-KKM, rozhodnuto tak, že rozklad proti usnesení o zastavení věci byl zamítnut.

Žalobce se svým podáním u Městského soudu v Praze domáhal, aby rozhodnutí ZÚ Hanoj ze dne 15. 4. 2016, č. j. 462/2016-HANOI, a rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 7. 6. 2016, č. j. 304618/2016-KKM, byla zrušena, a aby ZÚ Hanoj byla stanovena povinnost, aby žádost o povolení k trvalému pobytu postoupil Ministerstvu vnitra, Odboru azylové a migrační politiky, k posouzení a rozhodnutí.

Žalobce namítal nezákonnost napadených rozhodnutí, věcně příslušným správním orgánem pro vydání rozhodnutí bylo Ministerstvo vnitra.

Žalobce uváděl, že oba jeho rodiče žijí legálně v České republice, o čemž ZÚ Hanoj musí vědět, přičemž právnímu zástupci je známo, že vedoucí konzulárního oddělení ZÚ Hanoj umožňovala v období posledních několika měsíců několika desítkám žadatelů o dlouhodobý pobyt podat jejich žádost bez registrace v tzv. systému VISAPoint vždy v pátek mimo úřední hodiny k tomuto druhu podání určené. Takový postup ZÚ Hanoj je v rozporu s § 7 správního řádu, podle něhož má být ve shodných nebo podobných případech postupováno stejně.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ze dne 5. 9. 2016 navrhnul žalobu jako nedůvodnou zamítnout. Uvedl, že ve svém rozhodování nijak nepřekročil své pravomoci a nejednal nad rámec své věcné příslušnosti. V obou rozhodnutích se totiž jednalo toliko o otázku upuštění od osobní přítomnosti při podání žádosti, k jejímuž přezkoumání jsou zastupitelské úřady oprávněny.

Žalovaný se dovolával rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2011, č. j. 9 Aps 6/2010 – 106, podle něhož je-li žádost o udělení víza k pobytu nad 90 dnů spojena s jednoznačným požadavkem na upuštění od jejího osobního podání, je dojitím takové žádosti zastupitelskému úřadu zahájeno řízení o udělení daného víza. Pokud zastupitelský úřad od osobního podání žádosti o udělení víza neupustí, vydá rozhodnutí o zastavení řízení, které podléhá samostatnému přezkumu ve správním soudnictví podle § 64 odst. 1 soudního řádu správního.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Z předloženého správního spisu žalovaného soud ověřil, že žalobce zastoupen matkou osobně předal dne 16. 2. 2016 na ZÚ Hanoj spojenou žádost adresovanou Ministerstvu vnitra ČR prostřednictvím ZÚ Hanoj, a to jednak žádost o povolení k trvalému pobytu s přílohami, a jednak žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o povolení k trvalému pobytu na základě registrace v tzv. systému VISAPPOINT.

Zákonná zástupkyně žalobce v žádosti ze dne 16. 2. 2016 uvedla, že nezletilý žadatel se narodil v době, kdy probíhalo řízení o vydání povolení k dlouhodobému pobytu pro ni a staršího syna P. D. H., nar. X., a proto podává žádost o povolení k trvalému pobytu pro mladšího syna P. G. H., nar. X., dodatečně. Z jejího písemného vyjádření je zřejmé, že žádost mladšího syna podávala v době převzetí povolení k pobytu pro sebe a staršího syna na konzulárním oddělení ZÚ Hanoj.

Z předloženého spisu soud ověřil, že v usnesení o zastavení věci ZÚ Hanoj ze dne 15. 4. 2016, č. j. 462/2016-HANOI, se expressis verbis uvádí: „Řízení o žádosti nezletilého P. G. H., nar. X., o povolení k trvalému pobytu, která byla spojena se žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podle § 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců, se podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu pro zjevnou bezpředmětnost zastavuje.“

Podle § 165 písm. j) zákona o pobytu cizinců Ministerstvo v rámci působnosti ve věcech vstupu a pobytu cizinců na území a jejich vycestování z tohoto území rozhoduje o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, povolení k přechodnému pobytu, o prodloužení platnosti těchto oprávnění k pobytu a o povolení k trvalému pobytu,

Podle § 166 zákona o pobytu cizinců Ministerstvo zahraničních věcí vykonává státní správu ve věcech povolování pobytu cizinců na území požívajících výsad a imunit podle mezinárodního práva (odst. 1) Ministerstvo zahraničních věcí vykonává státní správu ve věcech udělování víz v rozsahu stanoveném tímto zákonem prostřednictvím zastupitelského úřadu (odst. 2).

Podle § 76 odst. 2 soudního řádu správního se musí soud zabývat otázkou nicotnosti napadeného rozhodnutí i bez návrhu. Městský soud v Praze proto v souladu s tímto ustanovením se nejprve zabýval možnou nicotností napadených rozhodnutí. Zrušil-li by totiž soud rozhodnutí pro nicotnost, nezabýval by se dalšími žalobními námitkami, poukazujícími

na nezákonnost takového rozhodnutí, jelikož zákonnost lze zkoumat jen u aktu, který existuje.

Podle § 65 odst. 1 soudního řádu správního se může žalobce domáhat vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu. Soudní řád správní stanoví v § 76 odst. 2, že k nicotnosti soud přihlíží nejen k námitce žalobce, ale i z úřední povinnosti. Dospěje-li soud k závěru, že napadené rozhodnutí je nicotné, potom jeho nicotnost svým výrokem v rozsudku deklaruje. Nicotný je správní akt, který trpí natolik intenzívními vadami, že jej vůbec za rozhodnutí ani považovat nelze. Jde o vady, které jej činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž jej nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu. Takovými vadami jsou např. absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepřislusnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, či nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí. Nicotnost z těchto důvodů vyslovuje soud podle soudního řádu správního.

V inkriminované věci musel Městský soud v Praze dospět k závěru, že napadená rozhodnutí vydal správní orgán, který nebyl k vydání rozhodnutí ve věci věcně příslušný. Podle citovaného ustanovení § 165 písm. j) zákona o pobytu cizinců Ministerstvo vnitra v rámci působnosti ve věcech vstupu a pobytu cizinců na území a jejich vycestování z tohoto území rozhoduje o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, povolení k přechodnému pobytu, o prodloužení platnosti těchto oprávnění k pobytu a o povolení k trvalému pobytu.

Z uvedeného výčtu vyplývá, že Ministerstvo vnitra je oprávněno rozhodovat ve věcech povolení k trvalému pobytu, tj. o vydání povolení k trvalému pobytu i o zastavení řízení o žádosti o tento druh pobytu.

Působnost žalovaného Ministerstva zahraničních věcí je potom upravena v citovaném ustanovení § 166 zákona o pobytu cizinců. Ustanovení odstavce 2 stanoví, že Ministerstvo zahraničních věcí vykonává státní správu ve věcech udělování víz v rozsahu stanoveném tímto zákonem prostřednictvím zastupitelského úřadu. Ministerstvo zahraničních věcí je tak oprávněno rozhodovat pouze o udělování víz, nikoli ve věcech povolení k dlouhodobému pobytu. Z díky zákona o pobytu cizinců je tedy nesporné, že k vydání povolení k trvalému pobytu, resp. k jakémukoli rozhodnutí o žádosti o povolení k trvalému pobytu je věcně příslušné pouze Ministerstvo vnitra.

V inkriminované věci je totiž třeba rozlišovat vízum, kde je zákonem o pobytu cizinců stanovena působnost Ministerstva zahraničních věcí, resp. zastupitelských úřadů, a povolení k trvalému pobytu, o jehož otázkách má pravomoc rozhodovat pouze Ministerstvo vnitra.

V usnesení o zastavení věci ZÚ Hanoj ze dne ze dne 15. 4. 2016, č. j. 462/2016-HANOI, správní orgán prvního stupně *expressis verbis* uvedl: „Řízení o žádosti nezletilého P. G. H., nar. X., o povolení k trvalému pobytu, která byla spojena se žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podle § 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců, se podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu pro zjevnou bezpředmětnost zastavuje.“ Je tedy nesporné, že ZÚ Hanoj rozhodoval o žádosti o povolení k trvalému pobytu a toto řízení zastavil.

Městský soud v Praze nemohl přehlédnout, že v usnesení ZÚ Hanoj ze dne 15. 4. 2016, č. j. 462/2016-HANOI, je uvedeno „ZÚ Hanoj rozhodl žádosti nevyhovět a trvat na osobní přítomnosti žadatele v souladu s příslušným ustanovením zákona č. 326/1999 S., o pobytu cizinců na území České republiky.“ Nezletilému žadateli bylo v inkriminované době přesně sedm měsíců, a proto se nabízí otázka, jak si ZÚ Hanoj představoval osobní přítomnost žadatele při podání žádosti o trvalý pobyt a jeho screening?? Zvláště potom za situace, kdy v žalovaným namítaném rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Aps 6/2010 – 106, se uvádí „žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že institut upuštění od osobního podání žádosti o vízum mohou využívat zastupitelské úřady bez návrhu individuálních osob v závislosti na místních podmínkách v hostitelském státě. Nicméně z důvodové zprávy podávané k předmětnému institutu jednoznačně vyplývá potřeba postihnout individuální případy a v tomto směru tedy nelze vyloučit, aby bylo upuštěno od osobního podání žádosti o vízum také na základě žádosti samotného žadatele o vízum. Ostatně kdo jiný, než právě cizinec, který žádá o udělení víza a pro kterého by byla osobní účast na zastupitelském úřadě - slovy důvodové zprávy - nepřiměřenou zátěží, by měl znát a přednést důvody, v nichž tato zátěž spočívá.“ Nepřiměřená zátěž pro nezletilého byla s poukazem na jeho věk v době podání žádosti o povolení k trvalému pobytu jeho matkou zmíněna. V době podání žádosti dne 16. 2. 2016 bylo nezletilému žadateli přesně pět měsíců.

Tvrzení žalovaného, že se v obou rozhodnutích se totiž jednalo toliko o otázku upuštění od osobní přítomnosti při podání žádosti, tak neodpovídá skutečnosti. ZÚ Hanoj rozhodoval totiž především ve věci udělení povolení k trvalému pobytu, když ve svém usnesení o zastavení věci ZÚ Hanoj ze dne 15. 4. 2016, č. j. 462/2016-HANOI, uvedl: Řízení o žádosti nezletilého P. G. H., nar. X., o povolení k trvalému pobytu ..., se podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu pro zjevnou bezpředmětnost zastavuje.“

Městský soud v Praze ze shora uvedených důvodů proto musel vyslovit nicotnost usnesení o zastavení věci ZÚ Hanoj ze dne 15. 4. 2016, č. j. 462/2016-HANOI, a to z důvodu absolutní nepřislušnosti rozhodujícího správního orgánu. Ministerstvo zahraničních věcí potom rovněž v rozkladovém řízení nebylo k vydání rozhodnutí o žádosti žalobce o povolení trvalého pobytu věcně příslušné. V inkriminované věci tak oba tyto orgány vůbec rozhodovat o žádosti žalobce neměly, když tato pravomoc spadá do výlučné působnosti Ministerstva vnitra, a proto soud nemohl postupovat jinak, než že rozhodnutí obou správních orgánů prohlásil za nicotná.

Z toho důvodu se také soud dále nezabýval dalšími žalobními námitky, jelikož nemohl posuzovat zákonnost u aktu, který neměl být žalovaným vůbec vydán pro jeho absolutní věcnou nepřislušnost.

Obiter dictum soud poukazuje na zjištění ze správního spisu předloženého žalovaným, že jeho součástí je originál žádosti žalobce o povolení k trvalému pobytu na úředním tiskopise i s přílohami, a současně na dnes již konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, v poslední době např. rozsudek č. j. 1 Azs 164/2016 – 27 nebo č. j. 5 Azs 58/2016 – 22 : „na základě žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu, přiložené ke stížnosti na postup

pracovníka zastupitelského úřadu, bylo zahájeno správní řízení o vydání povolení k trvalému pobytu. Bylo tomu proto, že tato žádost byla podána osobně na zastupitelském úřadu České republiky ve státě, jehož byl žalobce státním příslušníkem tak, jak vyžaduje § 169 odst. 13 a § 14 zákona o pobytu cizinců, neboť žádost zde osobně podala jeho zákonná zástupkyně (§ 32 odst. 1 správního řádu). Soud rovněž uvedl, že je nerozhodné, že velvyslanectví nejprve odmítlo žádost převzít a že následně žalobce podal žádost formálně jako přílohu své stížnosti na předcházející postup velvyslanectví. Podstatné je, že žádost byla v souladu s § 70 odst. 1 zákona o pobytu cizinců podána na úředním tiskopise a dostala se do dispozice příslušného zastupitelského úřadu – velvyslanectví.“

Městský soud v Praze postupoval v souladu s ustanovením § 76 odst. 2 soudního řádu správního a bez nařízení jednání, neboť zjistil, že rozhodnutí trpí takovými vadami, které vyvolávají jejich nicotnost, a proto vyslovil tímto rozsudkem jejich nicotnost.

Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení soud opřel o ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobce měl ve věci plný úspěch. Výši náhrady potom určil podle vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), a to tak, že 3.000 Kč činily náklady na uhrazení soudního poplatku z žaloby, dále náklady právního zastoupení za dva úkony právní pomoci podle § 9 odst. 3 a 3.100 Kč, tj. převzetí a příprava zastoupení, sepsí žaloby, dále 2x režijní paušál podle § 13 odst. 3 a 300 Kč, tedy celkem 11.228 Kč, včetně DPH ve výši 21%.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 6. října 2016

**JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu**

Za správnost vyhotovení:
Jana Válková